

Kirkkonummi Finnträsk Kurkirannan kaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2013

Timo Jussila

Tilaja: EKE- Rakennus Oy

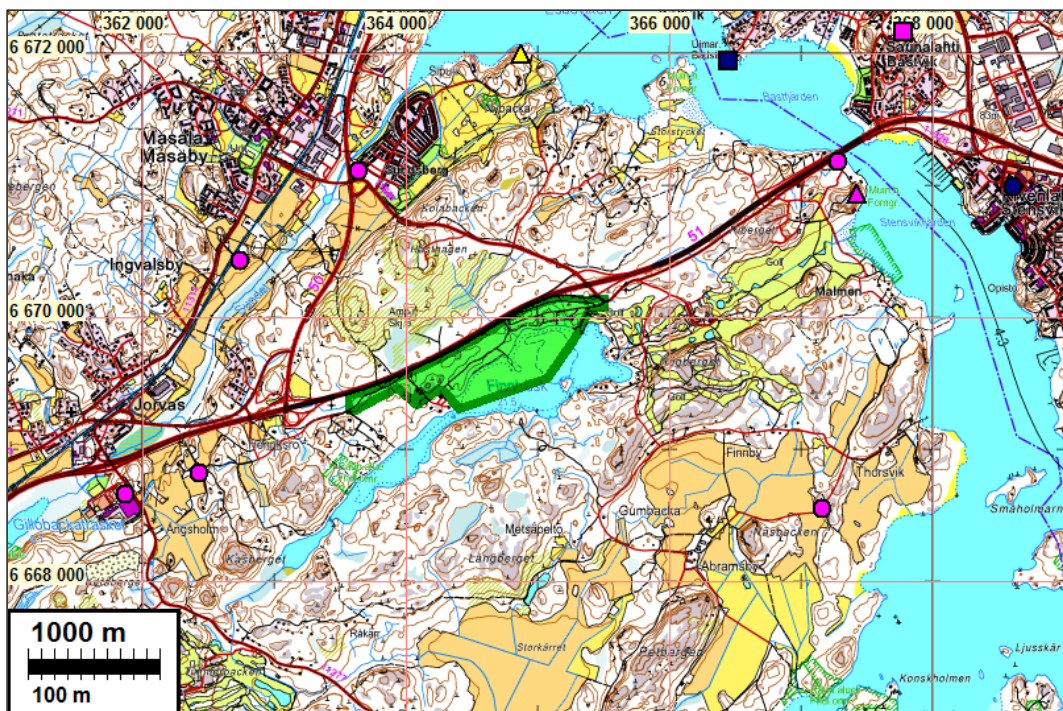
Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartta	3
Inventointi	3
Kuvia	4
Vanhoja karttoja	6

Kansikuva: Tyypillistä alueen metsämaastoa kallioiden välillä.

Perustiedot

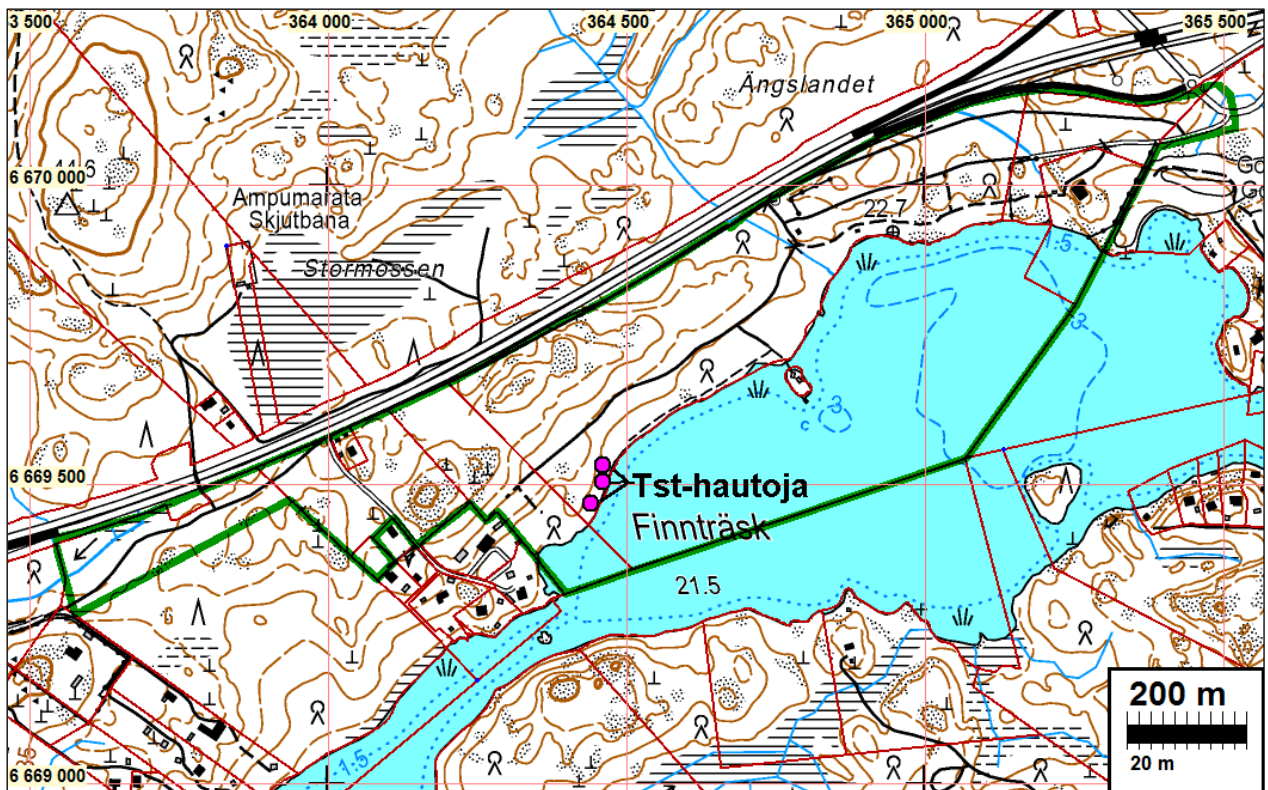
- Alue:** Kirkkonummen Finnträsk –järven pohjoisrannalla sijaitseva Kurkirannan kaava-alue.
- Tarkoitus:** Selvittää sijaitseeko kaava-alueella muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä.
- Työaika:** Heinäkuu 2013
- Kustantaja:** EKE- Rakennus Oy
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Timo Jussila
- Tulokset:** Tutkimusalueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tutkimusalueella ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueella havaittiin kolme n. 12 m pitkää taisteluhautavarustusta (ryhmän ampuma-asema), jotka ilmeisesti ovat Porkkalan vuokra-aikaisia 1944-1956, puna-armeijan tekemiä. Varustukset eivät ole muinaisjäännöksiä.

Tutkimusalue vihreällä. Läheiset muinaisjäännökset eri symbolein.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa (Euref). Kartta Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta keväällä 2013 ellei toisin mainittu. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Yleiskartta

Tutkimusalueen rajaus vihreällä. Havaitut varustuksien jäänteet merkitty sinipunaisella pallolla.

Inventointi

Aluetta ollaan kaavoittamassa. EKE-Rakennus Oy tilasi kaava-alueen muinaisjäännösinventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Maastotyö suoritettiin heinäkuussa vajaan kahden päivän aikana, erinomaisissa tutkimusolosuhteissa. Tutkimusalue käsitti n. 1,2 km Finnträskin pohjoisrantaan, järven ja Jorvaksentien (kantatie 51) välisen n. 140-320 m leveän alueen. Lännessä alue ulottui kauempana järvestä, kantatien varrella vielä n. 600 m länteen kapeana kiilana.

Tutkimusalueelta ja aivan sen lähialueelta ei tunnettu ennestään muinaisjäännöksiä. Alueen länsi ja luoteispuolella tunnetaan useita hist. ajan kylä- ja talopaikkoja (lähin 1,3 km itään, Lillnägels) ja hieman kauempana jokunen pronssikautinen hautaröykkiö (lähin 2 km itäkoilliseen, Sarfvik). Finnträsk sijaitsee nyt n. 21,5 m korkeustasolla. Korkeimmat kalliot kohoavat alueella 35-40 m tasoille. Järveä on laskettu joskus 1800-luvun alun jälkeen karkeasti arvioituna n. metrin. Tutkimusalueen rannoilla on havaittavissa vanha, komea rantavalli, mikä viittaisi järven olleen pitkään transgressiivinen. Valli olla myös kapeassa järvestä tapahtuneen jään puristusvoiman aiheuttaman kasaamisen synnyttämä. Myös 1791 kartan perusteella vesi on ollut tuolloin hieman nykyistä ylempänä (ks. luku vanhoja karttoja).

Ennen maastotyötä tarkastettiin aluetta kuvaavia vanhoja karttoja. Niiden perusteella tutkimusalueella ei ole ollut historiallisella ajalla kiinteää asutusta. Alueen maasto ja maaperä on lähes koko alueella sellaista (kallio, kivikko) joka ei sovellu maanviljelyyn. Alueen keskivaiheella, rannassa heti vanhan rantatörmän takana vähäkivistä maastoa kapeana vyöhykkeenä jossa maannoksen ja kasvillisuuden perusteella on ollut joskus pieni pelto tai niitty. Vanhojen karttojen ja maastohavaintojen perusteella alueella ei ole myöhempään asutukseen liittyviä potentiaalisia muinaisjäännöskohteita.

Finträsketin pohjoisrannan alue on korkeustasoilla jossa Itämeren ranta on sijainnut kivikauden lopulla, karkeasti n. 3500-2000 eKr. Alueella voisi siten sijaita esihistoriallisia, pyyntikulttuurin ranta-asuinpaikkoja. Alueen maaperä on kivikkoista, monin paikoin hyvin kivikkoista sekä kallioista ja siten huonosti kivikauden asutukselle sopivaa. Edellä mainitulla vanhalla niittyalueella aivan Finträskin rannalla maaperä on vähemmän kivikkoista, samoin alueen itäosassa, järveen laskevan puron länsipuolella, sekä aivan alueen länsirannalla – suppeilla aloilla. Näille maastonkohdille tehdyissä koekuopissa en havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa.

Alueen kallioilla ei ole mitään pronssikauteen viittaavia tai muitakaan arkeologia kiinnostavia rakenteita. Pronssikauden alussa järvi on jo ollut kuroutuneena merestä ja alueen kalliot suhteellisen etäällä ja ”näkyvät” sen ajan merenrannasta. Paikka ei siten ole ollut pronssikaudella enää ”potentiaalista haudanrakennusalueita”.

Alueen länsiosa, kauempana rannasta on kallioista ja kivikkoista korkea ja läntisin kiila pusikoista purolaaksoa. Tämä alue on myös varsin rakennettua ja maasto runneltua. Itäpäässä olevaa omakotitalotonttia tarkastelin pintapuolisesti aidan takaa mutta rakentamattomilla tontin osilla en havainnut mitään sellaista maastoa mikä voisi olla arkeologille kiinnostavaa.

Alueen itäosassa havaitsin vanhalle rantatörmälle tehdyt kolme taisteluhaudan jäännettä. Niissä oli päissä ja keskellä ampumapesäkkeet, ampumasuuntana itä-kaakko. Varustukset olivat sorteineita mutta selvästi erotettavia. Kyseessä on jalkaväkiryhmän taisteluasema. Ne on aivan ilmeisesti tehty aikana jolloin Porkkalan alue on ollut vuokralla Neuvostoliitolle v. 1944-56. Varustukset vaikuttavat tehdyn enemmänkin harjoitus- kuin linnoitustarkoituksessa. Varustusten koordinaatit: N 6669531 E 364461, N 6669504 E 364461 ja N 6669467 E 364442 (keskikohta, gps-mittaus n. +5 m tarkkuudella)

Kaava-alueet tulivat tarkastettua silmänvaraisesti täysin kattavasti ja koekuoppia tein kaikkialle missä topografian ja maaperän puolesta olisi mahdollista sijaita pyyntikulttuurin asuinpaikka.

31.7.2013

Timo Jussila

Kuvia

Vanha rantavalli alueen itärannalla.

Vanhaa niittytaata alueen keskiosan rannan tuntumassa

Rantatörmälle ja -vallille tehdyn juoksuhaudan jäännöksiä.

Rantatörmälle ja -vallille tehdyn juoksuhaudan jäännöksiä.

Vanhoja karttoja

Sundsbergin Rusthollin isojaon toimituskartta v. 1791. (Kansallisarkisto B21a 18/2). Kartta kattaa tutkimusalueen sen osan joka ulottuu järven rantaan. Tutkimusalueen itäosasta jää kartan ulkopuolelle n. 400 m pitkä, kapea kaistale. Muiden karttojen perusteella sielläkään ei ole ollut asutusta hist. ajalla.

Ote ns. Kuninkaan kartasta 1700-l lopulta.

Ote Kirkkonummen pitäjänkartasta 1840-luvulta.